

LO TEATRO CATALÀ

PERIÓDICH INDEPENDENT,

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

DESTINAT PRINCIPALMENT Á FOMENTAR LO PROGRÉS É INTERESSOS DE'L TEATRO DE CATALUNYA

Preus de subscripció	REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ	Preus de cada número
En Barcelona. . . 1'00 ptas. trimestre Fora. 1'50 » » Artistas d'òpera 25'00 » l' any. Abonats protectors, una pta. cada mes. Pago adelantat.	Viladomat, 164, 4. ^{rt} , 1. ^{ra} Sucursal pèra cartas y avisos: en l' Arxiu lírich-dramàtic de don J. Gelabert, Unió, 5, 3. ^{er} , 2. ^{na}	Número corrent. 10 centims Id. atrassat. 15 id. Los abonats protectors tenen dret á dos exemplars de cada número de Lo Te. tro CATALÀ, á que's publiquin noves que'ls convinga mentres no desdigan de'l set- manari, y á obtenir rebaixa en los preus de 'ls anuncis particulars.

LA BRUIXA

Si creuhen nostres lectors qu' anem á parlar de 'l drama de'l Sr. Soler que du 'l mateix nom qu' aquest article, están equivocats.

Volem parlar avuy altra vegada de la projectada Exposició Universal pèra l' any 1898 en nostra ciutat, y manifestar a'l públich que una idea tan gran y tan patriòtica, per la que cada día sentim mes term carinyo y entussiasme y de la qual nos hem ocupat en diferents números procurant fer en favor d' ella tota la propaganda de que la creyem digna en bè de Barcelona y de Espanya entera; un pensament tan agradós pèra tot bon catalanista, está en perill de naufragar y de passar á la categoria de somnis (com ab intenció ó sense va dir un diari fa poch temps), si 'ls que han de estar a'l frente de la Societat organitzadora no inspiran sempre tots los seus actes, absolutament tots, en la exacta aplicació de 'ls estatuts, lley fonamental de la Associació.

En proba de aixó podríam avuy citar algún de 'ls últims fets ocorreguts en Juntas, que demostran que 'ls pochos socis (relativament) que figuran en las llistas de subscripció, van guiats uns per excés de boig entussiasme que no 'ls deix' véurer los disbarats que fan, altres per amistats ó compromisos personals, y altres inspirats per ideas bonas, que en plasso més ó menos llarch donarán base á la instalació y proporcionarán lucros particulars á algú que per ara tè sempre á la boca 'l despendiment, la abnegació y 'l patriotisme.

Y lo pitjor es que la gran dossis d' aquet entussiasme 'ls priva de saber que alardejant de ideas d' una aparincia enlluernadora de moralitat, están servint la causa de 'ls detractors de 'l gran plan que 's pretèn realisar y que no cambiant de modo d' obrar, tal volta no hi haurá medi de portarlo á efecte.

Lo fer cas de la injuria y la calumnia, encara que aqueixas baixas passions sigan publicadas per periódichs ó folletos que 'l públich seusat sab bè 'l que valen, no es propi de personas ilustradas, graves y sérias com han de ser las de una entitat tan respectable com la Associació de que parlem, y 'l valer-se de aquesta mateixa calumnia é injuria per' denigrar y

rebaixar a 'l que n' es objecte, no está en las reglas de la bona conducta que convé á personas de carácter.

La Junta Directiva de la Societat organitzadora de la Exposició en projecte, va obrar ab noblesa a'l acordar despreciar un fet injuriós en primer lloch per tots sos individus; y aqueixa conducta debían seguir després quant, embossada y descubertament, se tiraba contra algú ó alguns d' ells en particular, no donant aixís lloch ni motiu á que 'ls calumniadors logressin lo que sens dupte 's proposaban, ó siga, obrir bretxa per ahont comensar á destruir la naixent Societat qual gestió directiva se 'ls va confiar un dia.

No 's va fer aixís. Despreciarho a'l sentirse injuriats tots, y a'l dirigir-se semblants atachs contra companys que molt y de bona fé treballan en bè de la idea, fer cas de la calumnia, fomentarla, ajudar sens malicia a ferla créixer y estorsarse en preparar lo camp per mirar de despendre's de personas dignas a qui las més baixas y rastreras passions volen abátrer, són dos comportaments que 's donan de patacadas.

¿Y qui ho feya aixó? Precisament qui menos podia; precisament qui en actes de la Exposició no s' ha portat pas com se portan sempre las personas que tenen en molta estima 'l compliment de las mes formals ofertas.

Resultat de tot es que la bruixa de fora ha fet entrada ab gran estrépit allá hont li convenia; que aquells que, segons diuhen, volían fundar una publicació per' anar contra 'l Certamen, han lograt ja que alguns de 'ls mateixos elements á qui han apuntat hajin caygut de cap á la gola de'l llop, y que si no 's va pe 'l camí recte y per las vias de la mes estricta justicia, donarán fi, sense ser associats, á una idea grandiosa que con. qui diu encara no ha tingut principi.

Prou per ara: si vé a'l cas, direm lo que siga convenient, apoyantnos en fets innegables, pèra contribuir á ilustrar la opinió pública que a'l mostrarse partidaria de la idea de Exposició, vól segurament que aquesta se realisi ab honra y gloria per la comarca catalana en particular y per tot Espanya en general.

U. B. C.

REVISTA D' ESPECTACLES

Tívoli.—Una obra nova ha presentat la empresa d'aquest teatre. Y ho ha fet com ella sap y pòt, bé. És aquesta, *Eloisa y Abelardo*.

No sabem com van concebir los autors de 'l *libretto* los dos històrics é ideals personatjes dignes rivals de 'ls creats per Schakespeare *Romeo y Julieta*; pero duptem los lès donar tantas voltas que resultés en lo primer acte que *Eloisa* afeitis á *Abelardo*.

Vaja, aixó sol dia ja lo que té de sér l'obra de 'ls dos senyors citats.

L'argument es fals, inverossímil: los personatjes, la major part resultan també ideals pero sense poesia. Lo únich que té un poch de consistència es lo de *Mossen Rossendo*, hipòcrita, egoista, lasciu, de baixas y rastreras passions y fins malvat en la concepció de sos plans.

Los dos protagonistas semblan nuvis de carreró ó escaleta. En fi; lo valor dramàtic, zero. Lo senyor Liern com á bon poeta hi ha posat unas bonicas y bonas tiradas de versos que demostran l'ayre ab que escriu lo reputat autor valencià.

La música té duas cosas: l'una que demostra que Litoll está afiliat á la escola francesa, pe 'l desenvolupament y certs detalls que despuntan en sa obra, y l'altra que té poquíssima inspiració. Lo duo de 'l segon acte entre 'ls dos protagonistas es un treball per figurar en la colecció de *El cantor de las hermosas*.

No hi falta sinó 'l rasgueix de la guitarra, que lo que es la música hi está enquadrada. Vaja, no vo'em citar cap més número, porque tindríam de dirne mal.

Ni 'l wals de 'l tercer acte que canta ab moltíssima fibra la senyoreta Martínez 'ns agrada, per tenir molta semblansa ab un altre conegudíssim.

La execució, aixís, aixís, Las últimas representacions havía millorat moltíssim.

La direcció podria anar més bé per part de 'l Sr. Perez Cabrero.

L'orquestra en las sevas mans no tèn relleu ni matisos; tot es uniforme. Se coneix que si estudia la partitura, ho fa molt superficialment y de manera defectuosa, que no té prou nervi per formar-se n un cencerre cabal y just.

Eloisa y Abelardo creyem no será obra de temporada, ab tot y haver sigut presentada com acostuma á ferho la empresa d'aquet popular teatre.—ARMANDO DE LA FLORIDA.

Novedats.—La representació de *La Dolors* ha sigut un triufo per l'autor Sr. Feliu y Codina y per la notable companyia Mario. Tant aquest artista com la Srta. Guerrero y 'l Sr. Garcia Ortega han donat gran relleu a 'ls personatjes principals, veyent-se aplaudits ab justicia.

Tots foren cridats á la escena diferents vegadas.

Eldorado.—Companyia Vico.—Una serie de éxits han estat las funcions de la setmana. La obra que mes ha cridat la atenció es *La muerte civil*, en la que 'l Sr. Vico 's mostra superior á tot elogi. En algunas escenas está admirable. Lo públich no paraba d'aplaudir entusiasmats, fins que 'l reputat actor aparegué deu ú onze vegadas á las taulas a 'l final de la representació.

Vam estar un moment en lo teatre 'l vespre en que va donarse *La pasionaria* y vejérem ab gust lo bè que la nena Venancio va portarse en son paper.

Calvo-Vico.—*Los sobrinos del capitán Grant* reben moltes visitas. Cada vespre es plena la sala de rébrer, vull dir la platea, y cada vespre reben aplausos los artistas, especialment la Srta. Miquel y 'l señor Gil.

La obra está bastant ben exornada.... pe 'l preu, s'entén.—R.

Circo eqüestre.—Dos artistas més s'han presentat; pero cap ofreix res de nou, encara qu'un d'ells, Miss Zenobia, en las anellas volants treballa ab molta seguretat, y *Mephisto*, l'altre, executa alguns jochs malabars ab gracia y correcció. Tots dos són molt aplaudits.

Dilluns tingué lloch l'estreno de la pantomima militar *Le forgeron de Bairelles*, desempnyada per la troupe Onofri ventatjosament coneguda en nostra ciutat y que 's fá aplaudir ab entusiasme.

La nova pantomina está fundada en alguns episodis de la guerra franco-alemana, y sense ser molt notable, constitueix un nou alicient pera cridar a'l públich.—A. R.

POESIA

Lo camp, lo bosc, la verna,
lo cel, lo riu d'aygua freda,
las nenas de cabell d'or,
l'iglesia, lo cementiri,
las flors que aymem ab deliri
per sa delicada olor;
la mare que a 'l seu nen besa
lo vell que 'l rosari resa
valp de fret aprop la llar,
lo soldat que en la batalla
ha resistit la metralla
lo navili a 'l mitj de 'l mar;
lo sol, la lluna argentada
la polleta enamorada
que d'ausencia 's va marcint...
las balladas á la plassa,
l'ayre que murmurant passa
y poch apoch va morint...
tot, tot aixó es poesia;
tot aixó m'inspiraria...
sino fós joh sort fatal!
que fa prop d'una setmana
tenint com tinch molta gana...
no 'm deixa menjá un caixal.

J. TARRÉ Y R.

Vetllada y Conferencia

en lo Centre Republicá Democrátich de Gracia

La concurrencia que omplia 'l local ha demostrat una volta més que dona bona acollida á las conferencias y vetlladas que organisa aquet Centre.

La que 's va celebrar diumenje 9 de 'l actual, resultá un acte agradable que va deixar véurer de manera clara la bona educació que reben los noys confiats a 'l professor laich D. Joseph Garcia Torres, 'sent molt aplaudits a 'l final de las poesias que recitaren los alumnos següents: Frederich Galindo, Anselm Pascual, N. Rodriguez, y la simpática nena Torres, que de la poesia catalana *A'l Progrés* sapigué treure'n

excelent partit, deixant justificats los aplausos que's va conquistar.

Desseguida va fer ús de la paraula lo Sr. García Torres pera desarrollar lo tema *El hombre y la mujer ante la educación*.

Comensá donant las gracias a'l bello-sexo qu' estabá tan ben representat, lo qual—digué—demostra que la verdadera democracia s' imposa tant en l' home com en la dona que ja cedeix a'l progrés y a'l esclarament de la inteligencia que tant se déu rego-neixen en un com en altre sexo.

Disertá sobre la crissis de la ensenyansa de las donas, per quant móltras d' ellas solamen aprenent los quefers casulans, descuidant los altres fruyts que podria produir ab un bon principi d' educació intelectual y práctic en l' estudi de la naturalesa.

Va reasumir la seva peroració recomanant á tots que tingan presents los actes en que las mares jugan lo principal paper y que d' ells poden recullirne tal vegada la felicitat de 'ls seus fills.

Va acabar la vetllada 'l Sr. President, qui ab la vasta inteligencia que li es característica, dirigí galans frases á las senyoras que ab sa presencia havían donat major esplendor a'l acte, y digué que esperaba la total regeneració de la dona per medi de lo exposat pe 'l Sr. García Torres, á qui va donar las gracias en nom de 'l Centre pe 'ls treballs realitzats pe 'ls deixebles y que demostran d' una manera clara 'ls esforços de 'l professor, y demostrá per últim que la millor proba de consideració á la classe obrera, es donarli tots los medis de que 'ls que la constitueien puguin educar y donar bona ensenyansa a'ls seus fills.

Tant lo Sr. Torres com lo Sr. President foren mólts aplaudits y felicitats.

La vetllada fou variadíssima, perque també hi prengué part un quinteto que acompanyá varias vegadas a'ls que cantaren coplas humorísticas que feren las delicias de la concurrencia.

SECCIÓ DE 'L GRACIOS

Un predicador mólts pesat y cansoner enlayraba desde la trona las virtuts de no sè quin sant.

—¿Ahont lo colocalem?—se preguntaba. —¿Entre 'ls serafins? No. ¿Entre 'ls arcàngels? Tampoch. ¿Entre 'ls profetas? Menos. ¿Entre 'ls patriarcas? ¡Imposible!

—¿Ahont lo colocalem?—¿Ahont? —En la cadira que jo séch—xclamá un feligrés—perque ja estich cansat de prédica y me 'n vaig cap á es-morsar.

Una senyora d'un caràcter mólts despòtich sostenia que un home ben educat may debia negar rés á cap dona.

L' Ernest volgué protestar.

—¿Qué vól dir aixó?—contestá enérgicament la interpelada:—si jo li manaba que 's tirés a'l riu, vosté ho tindria de fer desseguida y de cap.

L' Ernest agatá 'l sombrero.

—¿Ja 'ns deixa?

—Si senyora; vaig á apèndrer á nadar.

Una senyora d' té á un jove en lo passeig.

—Me sembla que l' he vist á vosté en algún puesto.

—No es extrany, perque hi acostumo á anar alguna vegada.

BELLAS ARTS

Saló Parés.—Lo conegut escultor Sr. Campeny té exposat a'l públich un notable grupo escul-

tórich de tamanyo natural que mereix tota classe de alabansas, tant per la part de composició com per la de execució. 'sent reproduhit admirablement en bronze per la casa Frederich Masriera.

Difícil, mólts difícil es compóndrer un grupo en lo qual las figuras estigan en actitud violenta, tota vegada que 'l modelo no pòt imitar aquella posició sino en un moment dat, y per lo tant, l' artista que tals composicions executa revela un complert coneixement de 'l assumpto, aixís com saberlo sentir.

Brio atucat per llops: tal es lo que representa la obra de referencia.

Quatre de aqueixos acometen á aquell, estant retratada la rabia de tots á través de 'l modelat, resultant un grupo plé de vida, per lo que felicitem de veras á son distinguit autor.

Reproduhidas també en bronze y á cera perduda, per la mateixa casa, hi ha a'l mateix temps dos figuras: la una es un retrato, tamanyo natural, de Carlos III, que fou modelat en l' any 1764 pe'l célebre escultor de aquella época Joan Pascual de Mena, qual original se conserva en la Academia de Bellas Arts de S. Fernando.

L' altra figura es un retrato de senyora, de 'l malaguanyat escultor Rossendo Nobas, que está á la mateixa altura en tots conceptes que las anteriors.

Completan lo número de las esculturas exposadas, una figureta en barro cuyt, de J. Aguilera y modelat ab mólts gust.

En quant á pinturas, n' hi ha algunas no gaire notables ni de autors prou coneguts, á excepció feta de Urgell que exposa una marina ab los mateixos colors y tons que li són peculiars, y de Graner que presenta dos quadros de assumptos ja mólts coneguts de tothom y que ab justicia déu dirseli que sols ell sap interpretar. Los dos de avuy, si bé no són mólts notables, agradan en sa manera de fer. L' un es un tipo de pagés ab lo mocador lligat a'l cap, mólts pastós de color; l' altre representa un interior de casa pobre ahont á la claror de un llum de ganxo s' hi troban reunits alguns homes assentats escoltant á un d' ells que llegeix un diari. Los efectes de clar y obscur están mólts ben trobats, aixís com la expressió de las caras de tots en general.

Aqueix estil de Graner es simpátich y mólts tenen de treballar alguns de sos imitadors que han tingut ocasió de conèixe'l.

F. Miralles hi té també dos quadrets mólts fluixos, de 'ls que no 'n parlem esperant ocasió de poguer admirar altrés produccions de 'l mateix.

Finalment direm a'l Sr. B. Casas que en son capet de estudi s' hi nota qualcom en lo dibuix y en lo color, que no va prou bé.

A. DE P. R. V.

ACUDITS

Una tia reb á un nebot seu de fora.

—Mira, noy, ja que has vingut á Barcelona, 't convido á dinar.

—Gracias.

—Home, no fassis compliments.

—No 'l faig pas, don; li dono las gracias per haverme convidat.

Volent un pare impedir rigor á son fill de lo projecte de dissuadirlo de sas calaveradas, li digué:

—Mira, noy, lo dia que á las dotze de la nit no siguis á casa, 't daré un tremenda palissa.
—No véu—digué son fill—que aixó es impossible?
—Per qué?
—Perque si á las dotze no sòch á casa, aquell dia ja no podrà pagarme. Si acás l' endemà.

Entre companys.
—Desenganya't, Ramón; pèra exercir un càrrech com lo á que tú aspiras s' han de tenir molts empenyos.
—Aixó ray, home; demà mateix empenyaré tat lo que tinch y aixís surtire d' obstacles.

Un dentista está arrencant un caixal á un pacient.
Després d' emplear molts esforços en la operació, digué l' operador.

—Dèu mèul y que 'm fa patir aquet diantre de caixal.
Y l' operat va respondrer:
—Ara consideri que faria si 'l tingués á la seva boca.

EPÍGRAMAS

Diu l' Ill quant de guassa está:
Ves aixó com s' endevina.
No agradantme la farina,
que m' agradi tant lo pá.

Mentres estaban menjant
Bertrán y Rosa escudella,
á son marit digué ella:
—Avuy jo tinch l' os Bertrán.

J. BALAGUER.

REPERTORI DE FORA

Girona 7 de Juliol.

No estranyi siga peresós, puig que anyadint á lo poch que per contarli passa, la calor insufrible que 'ns derri-teix, se fa materialment impossible lo treball.

Podia haverme ocupat parlantli de la famosa companyia de ópera que dias atras tinguerem en lo teatro Principal; pero fou tan desgraciad son exit, que li dich ab tota imparcialitat, dignes de llástima eran los artistas en sa majoria que executaren *La Africana*, *Carmen* y *Gli Ugonotti*; pero casi tant com els també ho fôrem los que tinguérem l' humor de presenciárlho: alló era un camp perdut; cada hu anaba per ahont volia. En la última obra, la maquinista presenta una escala en lo segon acte, tan lletja y mal arreglada, que fins los artistas se donaren vergonya de passar per ella, surtint de entre bastidors. En conjunt, may haviam vist una cosa mes desgraciada.

Espero que la companyia que nostre amich Meroles projecta portarnos per firas, refará l' art lirich, tan malament tractat per companyias dolentas.—M. de S.

Mataró 10 de Juliol.

La revista de la setmana es la següent: ab un aplauso general va rébrer dissapte la societat «Nova Constancia» la companyia catalana de l' teatro Romea de eixa. Representaren, després de una gran sinfonia baix la batuta de l' Sr. Arbat, la comedia catalana en 3 actes *Lo joch de ls disbarats*, en que 's distingiren molt pero no molt los Srs. Goula, Capdevila y Pinós; los demes feren tot quant se ingué que fer. Per pessa, *Mátalas-callandu*: 'ls socis contents.

Ahir en lo teatro Euterpe hi hagué dos estrenos: lo primer lo melodrama de l' Sr. Frederich Soler (Pitarra) *Or*, que sigué molt ben rebut y molt aplaudit, baix la direcció de l' Sr. Goula. Tots los que hi prengueren part se lluhiren en sos respectius papers. Després representaren *L' ase de l' hortolá* també nou aquí: las germanas Clemente representaren unas gitanas que semblaban de debó, y la part de 'ls homes hasta aliá.

¡Lástima que de 'ls estrenos no n' hi hagi algún pèra ferlo en la «Nova Constancia»!—E. R.

Vilanova y Geltró 10 de Juliol.

En lo Tivoli ahir á la tarde s' va posar en escena lo interessant drama *El Jorobado* y á la nit l' estreno de la comedia *La seña Francisca*, y per pessa *La llanterna magica*.

En la primera s' hi va distingir notablement la nena Tressols, que va admirar á tota la concuroencia. Lo senyor Simó, molt ben caracterisat en lo paper de *Jorobado*. Los Srs. Serrallara y Daroqui, bè com sempre. Lo Sr. Romeu, jove aficionat, va estar en tota l' obra molt acertat: ja 's pót dir qu' aquest jove no es aficionat, sino un artista. Los demes aficionats, qui més qui menos, bè.

En *La seña Francisca* s' hi van distingir y van ser aplaudits la Sra. Ferrer, y 'ls Srs. Simó y Daroqui. Aquest últim en lo paper de *Barón*: no hi ha qui li pren-gui dit paper.

La representació per tercera vegada de la revista crítica de Gumá, no va anar tan bè com la primera y segona, ni va ser tan ben rebuda de l' públich. Ab tot, dech dir que l' Sr. Daroqui 's portá molt bè representant lo tipo de *Inspector* en lo primer acte, quadro tercer.—Lo CORRESPONSAL.

Vilafranca 10 de Juliol.

Ahir tingué lloch en lo Tivoli Vilafrancú la representació de la sarsuela *La Traviata*. No 'n faig la revista perque per lo d' lent que resulta, si la feya seria molt sever ab la companyia.

Es ja cosa convinguda y 's pót fer constar, que la companyia de l' Sr. Simó, vindrá a donar una representació de *Mariana*, de Ecuegaray, en lo Tivoli d' aquesta vila. Aixó ja serán figas d' un altre paner.—E. M.

Valencia 8 de Juliol.

La companyia d' ópera de l' teatro Apolo, sols doná tres funcions, tenint que tancar las portas per falta de concurrencia y diners. Alguns apreciabiles artistas passaren al teatro Pizarro, nont la companyia continúa vent en popa, perque 'ls artistas ab sa voluntat y merit y la empresa en son atany de correspondrer al púlich, donantli novetat y varietat, han acabat per convertir lo teatro Pizarro en punt de reunió, ahont totes las nits se donan cita en amigable consorci, la aristocracia y la democracia valenciana.

Se donaren algunas audicions de *Cármén*, ab la Fábregas, Ruanova, Simonetti, Ventura y Leoni, y més tart foren substituïts lo tenor y contralt, a pretest de millorá l' execució, en qual punt res s' obtingue de profit.

La Sra. Juliá, té un poquet més de veu que la Fabregas; pero ni una ni altra posseheixen facultats vocals dignas d' atenció.

En quant a interpretar la difícil part de *Cigarriera*, creyem que pocas aristas ha hauria en carrera que ho fassin com la Fábregas.

Y casi lo mateix se pót dir de la substitució l' tenor Simonetti: Bertrán té més volumen se veu; pero adoleix de la mateixa falta de extensió y no té l' talent artístich de l' senyor Simonetti.

Los *Hugonots*, se ressentiren per part de l' tenor, que s' encarrega de l' obra a última hora y sense haveria cantat may. La Laborda, obtingué calurosas ovacions en lo duo de l' tercer acte en la frase *salva Ramí* y en tot lo resto de l' acte quart: en aqueix acte hi hague digue de menció, alguna frase de l' Sr. Simonetti y las de l' conde *Nevers*, á carrech de l' Sr. Ventura.

Meroles, que ab la Laborda, feren los héroes de la nit, féu un *Marcello* com es costum en artista de la seva talla.

Faust y *Lucrecia*, altres dos obras que marcan nous triunfos per la Laborda y pel baix Meroles.

En ellas debutá l' baritone Mestres, procedent de Apolo, y fou molt ben rebut.

La contralt Mas ha volgut ferse sentir de sos paisans y a l' atecte, y ab augment de preus se dona una audició de *Favorita*.

Lo púlich surti de l' teatro, un poquet disgustat puig lo tr bal de 's artistas aquella nit, en res justifica lo augment de preus.

Veu molta y bonica de la senyoreta Más; pero aixó no es tot. ¿Y l' sentiment artístich, lo ben dir, lo frasseig, la estúcia? Si possehis, quant menos dos d' eixas quatre qualitats, allavoras podria justificar lo bombo al que se

ha presentat. Fou, no obstant, molt aplaudida; pero son treball no resultà a'l costat de 'l de 'l Sr. Ventura, que fou lo notable de la nit.

A deslluhir lo treball de la mentada contralt, també contribuï la indisposició de 'l tenor Sotorra que debutà ab poca fortuna aquella nit.

Resta dir, que altre de 'ls artistes benivolguts de 'l públic, es la senyora Ruanova.—J.

Asociación Literaria de Gerona

CERTAMEN DE 1893 ⁽¹⁾

PREMIOS

«Un objeto de arte» que ofrece el M. I. Sr. Gobernador civil de la provincia don Rafael F. Neda, a la mejor composición literaria que lleve por tema FIN DE SIGLO, tratada en tono serio o festivo, según el carácter del autor y la manera como considere esta sociedad turbulenta que se empuja en los laberintos de la vida, y se precipita en los abismos del tiempo, ávida de gozar ó cansada de sufrir.

«Una mesita de mate del Japón» oferta del Excelentísimo Sr. Gobernador militar de la provincia D. Luis Roig de Lluis al autor del mejor trabajo sobre el tema *Higiene local*.

«Dos artísticos jarrones de barro» ofrecidos por el Excmo. Sr. Gobernador militar que fue de esta provincia D. Emilio March, al autor de la mejor composición en prosa ó verso castellano, sobre Montjaich de Gerona.

«Una pluma de plata» oferta del Excmo. e lmo. señor Obispo de esta Diócesis, don Tomas Sivilla y Gener, al autor de la mejor monografía historico-artística de la Santa Iglesia Catedral de Gerona.

«Un objeto de arte» que ofrece la Excmo. Diputación provincial al autor de la mejor poesía de carácter histórico ó tradicional referente a esta provincia.

«Una medalla de plata» oferta del Excmo. Ayuntamiento de esta Capital al autor de la mejor monografía de interés para la historia de Gerona.

«Un diploma de Socio de mérito de la Económica Gerundense de Amigos del País, libre de gastos, y medalla que usan como distintivo los individuos de dicha Sociedad» que ofrece la misma, al autor de la mejor memoria en lengua catalana acerca de cualquiera de los ramos de la agricultura, industria ó comercio; aun cuando comprenda rica un período de su historia.

«Un sólo de porcelana y metal dorado y plateado» oferta jarrón me. Sr. don Fernando Puig y Gibert, Senador del Excmo. a la mejor novela catalana.

«Un del Reinat de Benemita» que ofrece el Excelentísimo Vaso de Conde de Serra y Sant Isidre, Marques de Roselló Sr. del Reino, al autor de la mejor reseña histórica, Senador de la Torre de Montgrí.

«Una obra sobre la» oferta por el M. I. Sr. D. Antonio Comyn. Diputado a Cortes, al autor que con mayor copia de datos desarrolle el tema: *Noticias históricas de la origen y desarrollo de la industria corcho-ponera de la provincia de Gerona*.

«Un objeto de arte» oferta del Excmo. Sr. D. Pompeyo de Quintana, Diputado a Cortes, al autor de la mejor *Memoria histórica sobre la Ciudad de Ampurias*.

«Dos jarrones dorados y jaspeados» ofrecidos por los Excmos. Sres. Conde de Casals, Senador que fue, y Marqués de Aguilar, Diputado a Cortes, al autor del mejor trabajo que desarrolle el siguiente tema: *La tradición y el derecho dan a Gerona el dominio ó propiedad sobre sus murallas como lo confirman ante la historia su heroísmo y lealtad en defensas*.

«Una medalla de plata» que ofrece el Excmo. señor Marqués de la Torre, ex Senador del Reino, a la mejor poesía que cante un hecho histórico de la comarca Ampurdanesa.

(1) Las condiciones van publicadas en lo n.º 122.

«Un ejemplar de la Historia de la Revolución francesa de Mr. Thiers» ofrecido por el Excmo. Sr. D. Joaquín M.º de Paz, ex-Senador del Reino, al autor de la mejor composición en verso sobre alguno de los episodios de la expedición de catalanes y aragoneses á Oriente.

«Un gran plato de bronce esmaltado» que ofrece el Excmo. Sr. D. Pedro Bosch y Labrus, ex-Diputado á Cortes, al que mejor desarrolle el siguiente tema: *Breves necrologías de los escritores mas notables, hijos de la provincia de Gerona, que han cultivado las letras patrias durante el presente siglo*.

«Un objeto de arte» ofrecido por el Excmo. Sr. Conde de Perelada, al autor de la mejor *Monografía de una de las Iglesias del Obispado de Gerona*.

«Un objeto artístico» oferta del Excmo. Sr. Marqués de Camps, al autor del mejor trabajo sobre los caracteres generales de la flora de la provincia de Gerona.

«Un objeto de arte» que ofrece el Excmo. Sr. D. José Canalejas Mendez, ex-Ministro, Diputado á Cortes, á la mejor poesía inspirada en cualquier asunto de la historia de Cataluña.

«Un objeto de arte» ofrecido por el Excmo. señor don Jose Herrero, ex-Diputado á Cortes, al autor del mejor trabajo en prosa o en verso que describa un episodio del ultimo sitio de esta Capital.

«Un ejemplar de la obra «El liberalismo es pecado» por Sarra y Salvany de la edición pungiota monumental publicada por la Academia de la Juventud católica de Barcelona» ofrecido por D. Emilio Saguer, Notario de esta Ciudad, al mejor trabajo en prosa sobre: *Harmonía entre el Cristianismo y la Ciencia al apreciar la condición social de la mujer*.

«Un jarrón de bronce cincelado» que ofreció el doctor D. Jose M. Porcaila y Diomer (q. e. p. d.), al autor de la mejor *Biografía de un médico natural de esta provincia (anterior á 1850) o al de la mejor biografía médica de esta misma provincia*.

«Un ejemplar del Quijote» que ofrece el Claustro de Catecúmenos del Instituto de segunda enseñanza de esta provincia, a la mejor oda heroica sobre Cervantes.

«Un objeto de arte» ofrecido por el CASINO GERUNDENSE de esta Ciudad a la mejor *Biografía de un personaje ilustre, nacido en esta provincia, con anterioridad al presente siglo*.

«Un objeto de arte» oferta del CENTRO MORAL GERUNDENSE de esta Ciudad a la mejor oda castellana ó catalana sobre el siguiente tema: *La Religión frente de heroísmo en los defensores de la inmortal Gerona*.

«Una pluma de plata, ofrecida por la Sociedad LA ODALISLA de esta Capital, autor de la mejor poesía de costumbres de la provincia.

«Un objeto de arte» oferta de la Sociedad TALIA de esta Ciudad, a la mejor poesía catalana que cante las glorias del teatro catalán.

«Una rosa de plata» que ofrece la Asociación Literaria al autor de las mas inspirada poesía lírica.

Constituyen el Jurado para la calificación de las composiciones que se presenten, los señores D. JOSE M.º PELLICER PAGÉS, *Presidente*; DR. D. ANSELMO HERRERA-Z, *Por*; D. FERRICO GARCÍA LORCA; D. NARCISO VERDAGUER, y D. JOAQUIN FRANQUESA, *Suplentes*: D. MANUEL DE SUCHS; D. JUAN B. GOU y D. PEDRO Roca PLANAS.

REUNIONS PARTICULARS

TALÍA.—Dues pessas catalanas van compóndrer la funció de diumenje a la tarde. Eran aquestas *Una senyora sola* y *A tornu jornals*, en las que varen conquistarse aplausos la Sra. Benedicto y 'ls senyors Hidaigo, Nogues, Castells, Saltiveri, Gausachs, Roman y Tamborina.

Pera dema 's prepara un ball extraordinari ab orquesta, per quin motiu lo saló estarà aflombrat y adornat, obsequiantse á las nenas ab flors, á fi de que tot ballant no sentin tant la calor.

ATENEIO PORVENIR.—A la llista de societats recreativas debem anyadirhi aquesta que funcionarà

en las nits de 'ls dias festius, en lo segon pis de 'l carrer de Tallers, 45.

Diumenje passat van representars'hi dugas pessas: *A zel y á rapel* y *Lo diari ho porta*, ab molt agrado de la concurrencia que va assistirhi y quedant satisfeta de 'l desempenyo que hi donaren la senyoreta Teresita junt ab los Srs. Saltiveri, Geli, Bernada, Fernández y Parnús.

FOMENT RECREATIU DE LA DRETA DE 'L ENSANXE.—La segona funció que ha donat aquesta important corporació en son elegant local, no ha desmerescut gens de la primera.

Componfan lo programa una obreta castellana y un' altra de cata'ana; aixó es, *Sálvese el que pueda* y *Com á ca 'l sogra*, confiada la representació á la simpática Srta. Soto y a 'ls Srs. Pujol, Ansaldi y Bisbal que van procurar surtir bé de sos respectius papers.

LA SERPENTINA.—Una sola pessa va representarse diumenje, pero á lo menos pót dirse alló de poch y bó, ja que la Srta. Tarragó, secundada per los Srs. Martí y Balmaña van cuydarse de que *Los inconvenientes* surtissin sense cap classe d' *inconvenient*.

CLARÍS.—*Los dos hermanos* es, ó vol ser, un drama en un acte que va estrenarse en la funció de diumenje, escrit per D. J. Oromí Arús. La concurrencia va aplaudir a 'l final á pesar de que la obra no va fer prou bon efecte per la molt llarga duració de la mateixa.

Suposem que *Los dos hermanos* será lo primer fruyt dramàtic de son autor, y per aquest motiu se li poden dispensar los defectes que s' hi notan. Lo desempenyo algún tant borrascós y la Srta. Hugas rihent com si algú li fes pessigollas.

Las bodas de n Cirilo ja va ser un altra cosa; poch aficionats se trobarían que treguessin tant partit d' aquest saynete, com lo que varen treure'n los socis de la «Clarís», especialment lo Sr. Bobé que va fer un *Galán* hasta allá.

LA CZARINA.—Mentres tenen en estudi alguns dramas de 'l repertori catalá, van treyent a 'l sol algunas pessas bastant usadas: diumenje va tocarli á *Parada y fonda*, única que 's posá en escena desempenyada ab acort pe 'l socis d' aquesta jove societat.

CÍRCOL RECREATIU DE LA DRETA DE 'L ENSANXE.—Tres aixeridas obretas catalanas en un acte cada una, van pagar la festa de la passada *idem*: *A ca la modista*, *A 'ls peus de vosté* y *Un gepich cantant victoria*, que van ser lo motiu de que la concurrencia hi passés divertida un bon rato; es á dir tres bons ratos, y aplaudís á tots los que hi van pèndrer part, fent disfrutar de 'ls aplausos á l' autor de la primera, Sr. Asmarats.

A la Srta. Varela, que en produccions dramáticas sempre sap distingirse, li aconsellem que quant fassi obras cómicas no li escapi 'l riurer, que aixó fa mal efecte.—A.

ESQUERRA DE 'L ENSANXE.—Diumenje passat se posaren en escena *Los inconvenientes* y *La tela de araña*, y deixant apart algunas deficiencias que hi notárem en aquesta, no tenim *inconvenient* en posar sa bona execució a 'l costat de las de totas las obras que 's representan en aquest círcol.

Hi prengueren part en la primera la Srta. Berry

y 'ls Srs. Verano y Aynaud y en la segona, además de dita senyoreta, 'ls Srs. Bosch, Palaudarias y Sala.

TERTULIA FAMILIAR.—Va agradar á la concurrencia la última funció que va tenir lloch diumenje últim á la tarde: *El arcediano de S. Gil*, *Una senyora sola* y *Los dos inseparables* formaban part de 'l programa.

En ditas produccions van obtenir aplausos la senyoras Antiga y Ariamonte y 'ls Srs. Barba, Messtres, Cambralla y Carmelo, distingintse 'l tres primers que tenen molt bonas qualitats per la escena.

LA ALIANSA (S. Gervasi).—Baix la direcció de 'l Sr. Masvidal se representaren las obras *El gorro frigio* y *Como está la sociedad* en qual interpretació, que fón bona, hi prengueren part la Srta. Garzón, las Sras. Vila y Tormo y 'ls Srs. Casajuana, Escardó, Oliveras y altres.—A. R.

LA GRANADA GRACIENSE.—Diumenje tingué lloch en lo teatro d' aquesta distingida societat una extraordinaria funció que deixá sumament satisfeta á la concurrencia.

Se posá en escena la bonica sarsuela en dos actes. *El alma en un hilo* que fón desempenyada bé per la companyia que dirigeix D. Leondro Soto: dit senyor posá de relleu sas qualitats artísticas, ratllant á gran altura en tota l' obra.

També estigueren admirables las Srtas. Euriqueta Servat y Lluïsa Soto que 's vejeren molt aplaudidas, sobre tot en lo duo de *majas* de la sarsuela *El barbero de Lavapiés*, que tingueren de repetir á instancias de 'l auditori.

Per fi de festa 's representá la sarsueleta *L' al otjat de ca l' alcalde* que sort va tenir de 'l bon desempenyo: en quant á la obreta... ¡no val dos quartos!

En lo desempenyo de las obras també hi estigueren molt acertats la Sra. Pelayos y 'l Sr. Valor.

PARCH DE 'LS FERMINS. (*Gracia*.) Lo dia dos de 'l corrent inaugura sas funcions estiuèncas la reunió «Parch de 'ls Fermíns» ab la bonica comedia en un acte, de Pina Dominguez, *Mil duos y mi mujer* y l' aplaudida humorada en un acte també, arreg o de 'ls nostres amichs Srs. Guasch y Dalmases Gil, *Pintura fi de sigle*, distingintse en lo desempenyo y lent las delicias de 'l públich los Srs. Serracant y Porta que per primera vegada 's presentaren en escena y també y molt especialment lo Sr. Pujol de qui esperem que surtirá triufant en la empresa que te comensada en lo género cómich.

En la segona funció donada 'l dia 9 de 'l corrent posaren en escena las bonicas comedias en un acte *Azucena* y *La criatura*, distingintse en la primera la Srta. Perez Cabrero (L.) y lo Sr. Escaler (L.): en la segona foren aplaudits los Srs. Pujol y Escaler.

Esperem de la direcció de dita societat que pensará en posar obras catalanas, puig n' hi ha de molt bonicas en lo repertori regional.—F. MASBERNAT.

IMPOSSIBLE

Feya sol y estaba i úvol:
¿té sembra si aixó pót ser?
Donchs menos pót ser, hermosa,
que tos sospirs siguin vèrs,
puig lo que fas ab la boca
lo cor tot ho va desfont.

P. COLOMER.

SALÓ DE DESCANS

Ha mort lo reputat y distinguit mestre compositor, director de 'l Conservatori de 'l Liceo, D. Gabriel Balart. En sa joventut fou un de 'ls més inspirats músichs de Catalunya; havent compost algunas sarsuelas que obtingueren gran éxit en totes las ciutats en que 's donaren á conèixer.

Actualment segons noticias, estava treballant en un tractat d' armonia contrapunt y fuga que dats sos coneixements en aquesta ciencia, estem segurs, será un' obra monumental que perpetuará lo nom ja respectable de son autor D. E. P. lo reputat mestre.

—En substitució de 'l difunt, ha sigut nomenat Director de 'l Conservatori de 'l Liceo lo reputadíssim mestre compositor D. Francisco Sánchez Gavañach.

Felicitem á la Junta per l' acert en la elecció, com també a'ls alumns, per concorre en son director facultats escepcionals per la ensenyansa musical.

—Hem rebut un exemplar de la pessa *Un' altra sogra*, original de D. Abelardo Coma que a' l' enviarlo 'ns dona una prova d' amistat que agraïm con se mereix.

—Ja hi ha empresa pe 'l Liceu.

Sembla que será de duració.

N' es garantí lo trobarse, com sembla que será, a' l' frente de la direcció un intel·ligent empresari que coneix la marxa de la casa.

—Durant la temporada vinent treballará a' l' teatro Calvo-Vico la companyia de 'l Sr. Tutau. Lo local será objecte de milloras.

—Están contratadas ja pèra Novedats las actrius Sras. Palá, Ferrer y Sala (Adelina) y 'ls Srs. Colomer, Guitart, Olena, Virgili, Pigrau, Fernandez, etc.

—Prompte será un' let la inauguració d' un nou teatro en la ciutat de Sabadell.

En dita ciutat treballa actualment ab gran aplauso la companyia de 'l Sr. Borrás. Pèra demá te disposadas las obras *Catalina Howard* y *Barba Roja*.

Figuran en la companyia las Sras. Cufí y Pereñ, los Srs. Bozzo, Rodó, Fages y altres aplaudits actors.

—En Granollers treballará demá la companyia de D. Emili Graells, posant en escena las obras noves de 'l Sr. Barbany *Los papers de l' auca* y *¡Un petardo!*

—Dilluns tindrà lloch un' altra reunió de la Comissió de Propaganda de la Exposició Universal pera 1898.

—Dad' ara tindrà nostre periódich corresponsal á Madrid, havent sigut nomenat á l' efecte, D. Vicens Alegre.

—Hem establert lo cambi ab *El Criterio comercial* d' aquesta capital.

També hem tornat á rébre lo periódich *El Secretariado* que temps ha no 'ns visitaba.

—Avuy publiquem en lo folletí las planas 3, 4, 13 y 14 de 'l drama *Llas de foch*.

—S' ha constituït una societat familiar que ab lo títol de «La Lira» funcionarà en lo teatro particular de 'l carrer de Viladomat, 164.

Sembla que conta ab gran número de socis.

—Ha comensat á funcionar en lo teatro Circo Espanyol una completa companyia de sarsuela que dona

funcions per horas, á deu cèntims la entrada. Diuen que es bona; de manera que, si acás, resultarà bona y barato.

—Desde aquest mes los artistas de teatro tenen un títol mes á la consideració de la pátria: són contribuents.

Ara si que s' ha salvat la Hisenda pública.

—Ja está restablert lo primer alcalde D. Manuel Henrich. Donem ab gust aquesta bona noticia.

—D' má hi haurá gran corrida á la plassa de toros á la antiga y á la moderna usansa. No hi deurá pas faltar gent, y aixó que nosaltres no hi farem nosa.

—Ahí dematí un senyor que seya en las cadiras de la Rambla, va quedar ab lo nas entre las mans. Sembla que quant li van posar á la cara va quedar-se ab mil duros menos á la butxaca per donarlos á un operador quirúrgich de Berlin.

Aixís ho diu un diari d' aquet dematí.

CAVILACIONS

TRENCA-CLOSCAS

N. Muleras Sola

Formar lo nom de dos pobles catalans.

XARIGOT.

XARADA

La senyoreta Ritlla
qu' era molt guapa,
per nom varen posarli
prima dos quarta.
Jo la estimaba
ab verdader carinyo
tal com Deu mana.
Mes una amiga seva
que 's diu *quart quinta*,
va saber enganyaria
ab sa fal·la
y convertirla
en *prima dos tres quarta*
prest com la vista.
Y la *prima segona*
qu' es sa germana,
cada dia li deya:
—Ets condemnada
si tu no abrassas
lo consell de *quart quinta*
bona beata.
Pero un *prima tercera*
m' ha dit que 's morta,
y que estava tapada
ab una llosa,
dintre la tomba
que tenen á la iglesia
totas las monjas.
Ara podran compèndrer
que si la Ritlla,
es *total*, no es la culpa
de qui la cria;
sinó d' amigas
que ab sas bonas paraulas
l' han convertida

JOSEPH GUASCH Y E.

ANAGRAMA

—Qu' has *total* ab en Junyent?
—Y també ab el Rabassot.
—Y havent comprat una *tot*?
preguntá la *tot* rihent.

AURELI LACASA G.

XARADA

*Dos hu dos—diu en Miret—
es dona de 'n Cassimiro
y está fent dos hu com miro
ab son marit en Pepet.*

I. PROU.

GEROGLIFICH

x

Lo Teatro Catalá
La Tomasa
La ciutat de'ls Comptes

A. ERISEJO.

Solucions á las cavilacions de'l núm. 134

Logogrifo numérich: TRIANGUL.

Las han enviat los Srs. Pep Llántia, Roda y Plá, Armen-
gol Trompet y Pau Ora: los tres primers poden recullir l'
exemplar de *Gobernador*, 4. bis.

A'ls que envihin las d' avuy y las de'l núm. 136 se 'ls rega-
lará un exemplar de 'l drama *Ferma Despoli Forçada*.

Nota.—Lo logogrifo numérich qual solució va avuy, es de
D. Joan Navarro.

CORRESPONDENCIA

Mr. A. Lloret: no va.—A. Pallejá: no busqui la cantitat,
val més la calitat.—E. M.: las *Doloras* no filan.—Domingo
Marella (Tarrassa): li enviarem.—J. Ginestet, (Vich): també.
—A. Erisejo: rebut y aprofitat.—A. Lacasa: envihi.—Joan
Navarro: ja ho dihem.—A. B.: no ho podem admétre. O tin-
drá 'ls números ó las 4 pesetas.—G. Torres: s' ha de corretjir
massa.

Imprempta de Pujol y C.^a—Tallers. 45.—Barcelona

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de San-
ta Ana, 23.
Sastreria de teatros de **Joan Baret**, Sadurni. 14, 1r.
Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.
Magatzem de pells de **J. Pous y C.^a**, Princesa, 13.
Arxiu de teatros (vers y música) de **A. Guix**, carrer de
Tallers, 27, 2.n
Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercero.
Rosendo de Messeguer, dentista de la Real Casa,
Rambla de Canaletas, 5, 1.r

La Emperatriz, fábrica de cotillas, carrer de Escudi-
llers Blancs, 2.
Máquinas de fer mitja, de **Narcís Doménech**, carrer
de la Gran-via, 211.

Casa **Falco**, hules, artículos de goma, plumeros, etc., ca-
rrer de'l Cal, 2.

La Imperial, magatzem de mobles. Nou de la Ram-
bla, 25.

Sastreria de teatros, de F.^a Mora, Hospital, 91 - 1.
Botiga de robas, de **P. Rouret**, Condal, 28.

Magatzem de Música, Pianos è Instruments
Joan Ayné
Fernando VII, 53.—Barcelona

III NANG, NANG, NANG!!!

—Ola, Ricardo, ahont vas?
—Vaig á péndrer la mida de un traje, ¿vóls venir?
—¿A quina sastreria vas?
—A'l carrer de'l Hospital 103, á **La Campana**.
—¡Ah! ¿á casa 'n **Campderrós**?
—Allá mateix.
—Jo m' hi vesteixo, anem. Per cert que ho fa be
y barato: ¡ey! degut a'ls géneros que dona; y bon
tall. Com que sempre tèn bons talladors. A'l mateix
temps es casa especial per la gran exposició de nove-
dats que tèn.
—¿T'has ficsat en lo inmens surtit de corbatería?
—Sí, per cert que n'hi tèn de tots gustos y tots preus.
—¿Anem?...
—En marxa.

SANTASUSANA

Máquinas de cusir. — Máquinas de fer mitja,
Aparatos per' péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller per' adobar tota classe de máquinas. Se ven
á plastos y al comptat.

Carme, 33. — Barcelona

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ
per' guardaropias

Péra informes y detalls dirigirse a 'l carrer de

Estruch, II, fusteria

BARCELONA

PERRUCAS Y POSTISSOS
de tota classe per' TEATROS

GRAN SALÓ

per afeitar, rissar y tallar cabells en la

Perruqueria de VICENS GARCIA

Conde del Asalto, 6, principal

Casa establerta desde 1840

ORQUESTA DE 'LS CATALANS

de la que forma part lo' notable con-
certista de violi

senyor **BADIA**

DIRIGIDA PER

D. ROMUALDO ZUBIELLO

Per' ajustos dirigirse

Sepúlveda, 190-Barcelona

A CASARSE TOCAN

Per 30 duros

un llit de Viena (matrimoni) ab somier, una calaixera
ab marbre, 6 cadiras de rejilla, una taula de nit ab
marbre, una de menjador, 6 cadiras de menjador y
un mirall.

Además hi ha un gran surtit de tota classe de mo-
bles. Llit de Viena y somier, 25 pessetas, y de ma-
trimoni, 40 pessetas.

Carrer Nou de la Rambla, 25

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo.

LLUNAS ASSOAGADAS PER' MIRALLS

DE

ORTEGA Y BADIA

Depósit de cristalls, baldosas, baldosetas, etc.

TELEFONO NÚM. 1397

Carrer de la CONDESA DE SOBRADIEL, núm. 3

BARCELONA